

ZUŠ
Jablonec nad
Nisou

Rozhovor
s Mgr. Vítem
Rakušanem

Úspěch
výtvarného
oboru ZUŠ
Náchod

Kalendárium

Milí čtenáři,

právě se k Vám dostalo třetí číslo časopisu proZUŠ. Když jsme přišli s nápadem psát časopis určený všem, které spojuje svět uměleckých škol, měli jsme představu, že bude vycházet jako čtvrtletník. Že postupně nasbíráme materiály, články a informace, ony tři měsíce uběhnou jako voda a znovu se setkáme až v dalším ročním období. Ale naše práce byla tak zajímavá a odezva od Vás, čtenářů, tak okamžitá a motivující, že jsme začali vydávat časopis každý měsíc.

Ptáte se, kde se bere náš neutuchající elán?

Obklopuje nás svět fantazie, hudby, tance a barev, bohatý život v souznění s uměním. Chceme ho spoluutvářet a něčím dobrým přispět. Časopis píšeme i pro děti, proto nás mile překvapila jejich odezva na kvíz, těší nás, že nás časopis posloužil i jako součást výuky hudební nauky. Posíláte nám vlastní příspěvky a články, které jste sami vytvořili a rádi byste je v proZUŠ zveřejnili a tak zviditelnili Vaši školu. Píšete nám, jak se Vám proZUŠ líbí, co všechno mu přejete do vínku. Časopis se velmi rychle stal Vaší součástí a to je moc dobře.

Rádi bychom Vám, našim čtenářům, poděkovali za Vaši přízeň a pomoc. Vážíme si Vaší podpory. Naše snaha přináší ovoce. Děkuje :)

Na závěr bych Vás ještě ráda informovala, že slibovaný článek „Základní umělecké školství v ČR“ uvedeme v příštím čísle a uvedení „Témat z valné hromady AZUŠ“ projednáváme s vedením AZUŠ.

Šárka Procházková

Obsah

4 ZUŠ Jablonec nad Nisou

6 Rozhovor s Mgr. Vítem Rakušanem

10 Úspěch výtvarného oboru ZUŠ Náchod

12 Kalendárium

14 Minikvíz

15 Luštění

ZUŠ Jablonec nad Nisou

Jablonecká ZUŠ se dlouhodobě řadí k aktivním školám, které se stále snaží reagovat na vývoj a moderní trendy v základním uměleckém vzdělávání. Patří se svými čtyřiceti učiteli a jedenáctisty žáky jistě k těm větším školám. A má se rozhodně čím pochlubit!

Pod jejími křídly pilně pracuje dnes již světově uznávaný pěvecký sbor **luventus, gaude!**, který v letošním roce obhájil na World Choir Games v Lotyšsku dvě zlaté medaile ze sborové olympiády v Cininnati v roce 2012.

Daří se také instrumentalistům. Doslova bouřlivě se u nás rozvíjí orchestrální činnost. Zdokonaluje se úroveň **Jabloneckého komorního orchestru** a úplně nově vzniká pozounové kvarteto **Brass Jablonec** a dechový orchestr s mimořádně zajímavými ambicemi.

Stranou určitě nezůstávají ani nehudební obory. Tanečníci se každoročně soustředí na své velké defilé na pódiu jabloneckého divadla

a zapojují se do společenského dění. Stejně tak i „dramaták“ je dobře vidět prakticky při každé větší akci ZUŠky. Kultivovaný projev herců dává všem veřejným vystoupením patřičný lesk.

Ale i výtvarníci se rádi pouští do tématických výtvarných celků a zvou ke spolupráci žáky napříč všemi obory ZUŠ. Mimořádně zdařilým projektem, který vyzval ke spolupráci doslova celou ZUŠku byl projekt **“Rozum a cit - renesance a baroko”** věnovaný objevné výpravě těmito historickými epochami.

Rádi plánujeme velké mezioborové aktivity, snažíme se hledat cesty, jak spolupracovat uvnitř i navenek. Jako krásný příklad, z nepříliš vzdálené minulosti, můžeme vzpomenout úspěšný původní jablonecký muzikál **Filmový Fanda**, který se nám podařilo po dvou velkých premiérách reprízovat ještě devatenáctkrát a pokaždé před vyprodaným hledištěm divadla... Muzikál byl pravou ukázkou toho, v čem vidíme jeden z veledůležitých rozměrů naší činnosti, přivést žáky ke společné umělecké práci a odpovědnosti za výsledek. To se v případě Filmového Fandy stoprocentně podařilo.

Mgr. Vít Rakušan
ředitel ZUŠ Jablonec nad Nisou

Rozhovor s Mgr. Vítem Rakušanem

ZUŠ Jablonec nad Nisou nám představil její ředitel, pan Vít Rakušan. Je to skromný muž a nadšený umělec. Naše povídání bylo velice příjemné. Posuďte sami, já pracuji v teple domova a třista kilometrů ode mě sedí pan ředitel v houpacím křesle s doutníkem v ústech a nechá se unášet vzletnými a ušlechtilými úvahami o smyslu uměleckého vzdělávání...

Pane řediteli, dovolu, abych se Vás zeptala na Vaše první zkušenosti s vedením jablonecké ZUŠky. Od kdy jste jejím ředitelem?

Do jablonecké ZUŠky jsem nastoupil v roce 1998 jako zástupce ředitele. Za tuto nabídku vděčím tehdejšímu panu řediteli Jiřímu Veverkovi, který mě oslovil a s důvěrou postavil vedle sebe jako nejbližšího spolupracovníka. Tehdy jsem toho o uměleckém školství moc nevěděl a jistě jsem se v začátcích dopustil i mnoha chyb... Jak šly roky, přibývalo zkušeností, nápadů, plánů i ideálů. Škola postupně dostávala novou tvář, ke slovu přišla výpočetní technika a poměrně zásadní změna koncepce řízení. Veškeré školní dokumenty se postupně začaly převádět do elektronické podoby, složitá školní administrativa zeštíhlila a učitelé se mohli začít

víc věnovat tomu, co je v umělecké škole skutečně důležité, tedy výuce. V roce 2008 jsem potom pana ředitele ve funkci vystřídal a vlastně jsem tak mohl plynule navázat a pokračovat v již dříve započaté práci.

Takže dnes už je administrativa školy zcela svěřena výpočetní technice?

Vlastně ano. Díky tomu, že se škola věnovala počítačovému vybavení a infrastruktuře dlouhodobě a systematicky, jsme teď ve stavu, kdy má každý učitel ve své třídě vlastní počítačové vybavení. V ideálním případě ještě s kvalitní audiotechnikou, případně interaktivní tabulí nebo projektorem. To nám dává skvělou možnost s klidným svědomím svěřit veškeré školní dokumenty webovému informačnímu systému iZUŠ. Tento software, který byl vyvinutý speciálně pro základní umělecké školy, používáme již čtvrtým rokem. Rozhodnutí o jeho využití byl správný krok. Učitelé si na jednoduchou práci v přehledném webovém rozhraní rychle zvykli a počáteční nedůvěru vystřídala velká úleva a významný úbytek nepříjemných administrativních povinností. To je dnešní realita.

Vím, že jste na téma zavádění informačního systému iZUŠ napsal a úspěšně obhájil závěrečnou práci. Čím Vás toto téma zaujalo?

Ano byla to závěrečná práce studia koordinace informačních a komunikačních technologií na liberecké Technické univerzitě. Téma mi přišlo originální, protože společně se mnou tehdy žádný jiný ředitel ZUŠky nestudoval a já se tak mohl svobodně věnovat něčemu novému a jedinečnému. Navíc jsem byl rád, že se mohu kvalifikovaně a pravdivě rozdělit o zkušenosti se zaváděním užitečné technologie.

Pane řediteli, řekněte mi, jak se daří Vaší škole? V dnešní uspěchané době...

Myslím si, že se naší škole určitě daří. Snad to nezní příliš neskromně, ale mám radost za to, co se nejen v naší škole, ale ve světě ZUŠek v posledních letech děje. Jsme škola a tento fakt jasně potvrdil vznik

státní zakázky na vzdělávání - rámcového vzdělávacího programu. S nadšením jsme si napsali vlastní školní vzdělávací program a dali vyniknout tomu, v čem se nám opravdu daří nebo může dařit. To v minulosti šlo jen s velkými obtížemi. Věřím, že úspěch školy není zdravé měřit pouze výčtem žáků, kteří si odnesli vítěznou trofej z pořádaných soutěží.

Je něco, co vám naopak dělá starosti?

Jsme moc rádi, že do ZUŠky nachází cestu více a více šikovných zájemců o docházku. Děláme všechno proto, abychom žáčky umístili a mohli se jim věnovat. Pravidelně ale bojujeme s poněkud lehkomyšlným přístupem některých rodičů, kteří ZUŠku vnímají jako nezávazný kroužek. Každým rokem přijde v červnu k zápisu mnoho talentovaných žáků, které nemůžeme umístit, protože jsou úvazky učitelů obsazené. V září, na začátku následujícího školního roku, se pak třeba až na konci měsíce dozvídáme od rodičů stávajících žáků, že už v rozvrhu aktivit na ZUŠku nezbývá čas a docházku ukončí. Bohužel tato informace přichází v době, kdy si červnový „odmítnutý“ uchazeč dávno našel jinou možnost vzdělávání a ztratil zájem. Přicházíme tak leckdy o talentované a poctivé žáky, kteří berou docházku do školy vážně a chtějí se něco naučit.

Máte ve své profesi další plány a vize? Kam se ubírají?

Přání a plánů je mnoho. Byli bychom všichni moc rádi, kdyby v současné době dobře vyladěný vnitřní chod školy přinesl další inspiraci a energii na takové projekty, jako byl třeba muzikál nebo loňské scénické provedení České mše vánoční „Hej, mistře!“. Moc bychom si přáli, aby žáci dostávali víc příležitostí nahlédnout pod pokličku oboru nebo studijního zaměření, které ve škole třeba nenavštěvují nebo se mu vůbec nevěnují. Aby dostávali více příležitostí uplatnit svůj talent v širších souvislostech, protože jenom tehdy v sobě mohou objevit ještě nepoznané. Je to náš úkol, abychom se pokusili přijít, jak na to, a dohlédli dál, než jen za dveře vlastní učebny.

Pane řediteli, děkuji za rozhovor. Přeji Vám, aby Vás Vaše práce naplňovala a uspokojovala. Abyste se do školy těšil nejen Vy, ale i Vaši žáci a kolegové. Hodně úspěchů a úsměvů vám všem...

Šárka Procházková

Úspěch výtvarného oboru ZUŠ Náchod

Dne 3. 10. 2014 byla ve Šternberku na Moravě zahájena Národní přehlídka výtvarných oborů „Oči dokořán“. Výtvarný obor ZUŠ Náchod se zde představil s kolekcí „MASKA NAPŘÍČ KONTINENTY“.

Tato kolekce byla velice dobře hodnocena v krajském kole, kde získala nejen postup do ústředního kola, ale i ocenění za mimořádně didakticky kvalitní projekt.

V národním kole tento projekt získal nejvyšší možné ocenění tedy „CENU POROTY“.

Projekt byl rozdělen do šesti výtvarných řad:

Evropa - tradiční karnevalové a masopustní masky

Asie - pekingská maska

Oceánie - masky na ostrovech Papua Nová Guinea

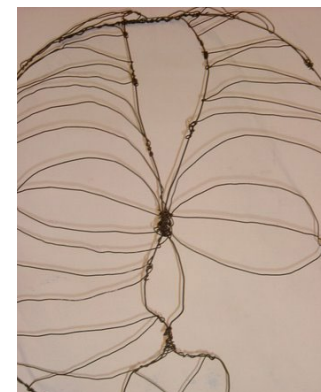
Afrika - masky kmene Luba

Střední Amerika - masky mexických Huicholů

Severní Amerika - masky Inuitů

Projekt měl za úkol seznámit žáky s maskami jiných kultur, využít formální bohatosti masek, vědomě pracovat s principem postupné redukce skutečnosti a taktéž poukázat na podobnosti mezi maskami a díly výtvarných umělců. Žáci v každé řadě zpracovávali jiný výtvarný problém např. Skvrna, Rovnoběžné linie, Plocha, Redukovaná barevnost, Bod a Koláž.

Žáci na tomto projektu pracovali 2 roky a to pod vedením Lukáše Jíchy a Mgr. Jany Matoušové. Stejně ocenění získal obor i na minulé přehlídce s projektem „KVĚT“. Tato ocenění dokládají vysokou úroveň výtvarného oboru ZUŠ Náchod. Děkujeme žákům, ale i jejich pedagogům za výbornou reprezentaci školy, ale i města Náchoda.

Mgr. Jana Matoušová
zástupce ředitele ZUŠ Náchod

Kalendárium

5. 11. 1977

Zemřel **René Goscinny** - francouzský spisovatel, scénárista, autor komiksů a spoluzakladatel studia kresleného filmu Studios Idéfix. Proslavily ho kreslené příběhy s postavičkami Asterixe a Obelixe. K dalším kresleným seriálům z jeho tvorby patří Lucky Luke nebo Daltonovi na výletě.

6. 11. 1814

Narodil se **Adolphe Sax** - belgický hudebník, designér hudebních nástrojů, vynálezce saxofonu. Saxofon byl vyvinut roku 1840 původně určen pro dechovou hudbu. V roce 1846 si saxofon nechal patentovat. O svůj vynález musel vést mnoho soudních bitev.

Po smrti Saxe nástroj používaly jen vojenské kapely, plně doceněn byl až o čtvrt století později díky jazzu. Na obrázku je zlatý pamětní medailon vydaný Pražskou mincovnou a. s. k 200letému výročí narození Adolfa Saxe. Autorem medailonu je akademický sochař Jiří Věneček.

7. 11. 1811

V Miletíně se narodil **Karel Jaromír Erben** - český spisovatel, básník, překladatel, historik, právník. Sběratel českých lidových písní a pohádek. Představitel literárního romantismu.

15. 11. 1670

Zemřel **Jan Amos Komenský** - filosof a spisovatel, poslední biskup Jednoty bratrské. Je považován za zakladatele moderní pedagogiky a vysloužil si přívlastek Učitel národů. Literární odkaz J. A. Komenského je velmi obsáhlý a různorodý. Psal latinsky i bohatou a působivou češtinou. Studoval v Přerově a v Herbornu. Žil, působil a pracoval v mnoha městech a zemích, ale

jistě je, že se narodil na Moravě a Moravu celý život považoval za svou vlast.

16. 11. 1810

Narodil se **Karel Hynek Mácha** - český básník, prozaik, herec, dramatik, cestovatel a malíř. Největší představitel českého romantismu a zakladatel moderní české poezie. Proslavil se dílem, jemuž dominuje lyrickoepická skladba Máj (rok 1836), jedna z nejvydávanějších českých knih. Máj byl jedinou knihou, která mu vyšla za jeho života. Musel ji však vydat sám. Všechny 600 výtisků se brzy rozprodalo.

18. 11. 1883

Otevření **Národního divadla v Praze**. Poprvé bylo otevřeno 11. června 1881 premiérou Smetanovy Libuše, komponované začátkem sedmdesátých let pro tuto příležitost. 12. srpna 1881 ale došlo k požáru divadla. Požár byl pochopen jako „celonárodní katastrofa“ a vyvolal obrovské odhodlání pro nové sbírky. Za 47 dní byl vybrán milion zlatých. Obnovené divadlo bylo otevřeno 18. listopadu 1883 opět představením Smetanovy Libuše.

29. 11. 1877

Byl poprvé představen **fonograf**. Je to první přístroj na nahrávání a reprodukci hlasu. Jeho vynálezcem byl roku 1877 Thomas Alva Edison a prvním záznamem byla dětská říkanka Mary had a little lamb. V roce 1888 berlínský herec Emile Berliner nezávisle na něm vyvinul gramofon, který jej následně nahradil. Záznam na fonografu byl uchováván na válečku. Tím se lišil od pozdějšího gramofonu, kde médiem byla plochá deska.

Šárka Procházková

Minikvíz pro děti

- Kterou z následujících oper nenapsal Leoš Janáček?
  - Kouzelná flétna
  - Věc Makropulos
  - Šárka
- Niněra je hudební nástroj
  - dechový
  - drnkací bez hmatníku
  - strunný kolový
- Označení ff nám při hraní udává dynamiku. Jak tedy máme hrát?
  - velmi slabě
  - středně silně
  - velmi silně
- Jaký takt nám označuje $\frac{2}{4}$
  - dvoučtvrtkový
  - čtyřčtvrtkový
  - čtyřpůlový
- Kdo je autorem návrhu opony Národního divadla v Praze?
  - Vojtěch Hynajs
  - Karel Černý
  - Jiří Bouda
- Ve kterém roce Adolphe Sax patentoval saxofon?
  - 1848
  - 1846
  - 1839
- Kdo je autorem hudební znělky televizního večerníčku?
  - Ladislav Simon
  - Petr Skoumal
  - Jan Bedřich
- Stupnice D dur je tvořena tóny
  - d, e, cis, g, a, h, dis, d
  - h, cis, dis, e, fis, gis, ais, h
  - d, e, fis, g, a, h, cis, d
- Prima je hudební interval vyjadřující vzdálenost mezi
  - dvěma stejně vysokými tóny
  - třetím a čtvrtým tónem stupnice
  - prvním a osmým tónem stupnice
- Co je cajon? [čteme kachon]
  - perkusivní hudební nástroj latinskoamerického původu
  - dechový hudební nástroj původem z arabských zemí
  - strunný hudební nástroj původem z Evropy

Své odpovědi nám zašlete do 30. 11. 2014 na e-mail redakce@prozus.cz (uvedte své jméno, adresu a věk). Každý desátý autor správné odpovědi obdrží věčnou cenu.

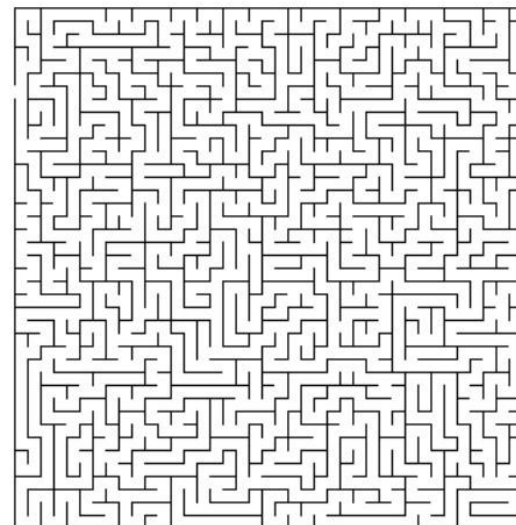
Tereza Tobolíková

Luštění

Sudoku

	1	5	7	6			4	8
				9		1	2	
		7						5
5	9	6			3			
	7			5	6		1	
			8	2		9		6
	2				1			
6		8		3			7	
	4	3	2					

Bludiště

Řešení z čísla 2

Kris - kros tajenka: dekorátéra skla

Minikvíz: 1c, 2b, 3a, 4c, 5c, 6b, 7c, 8b, 9c, 10b, 11b

Výherci minikvízu: N. Dohnalová (10 let), S. Burianová (8 let)

V příštím čísle najdete

1. Rozhovor s paní Bc. Evou Znojemskou, ředitelkou ZUŠ Jaroslava Kvapila, Brno
2. Jak se tančí s cukrovkou
3. Setkání partnerů projektu Comenius v Severním Irsku

Chcete zviditelnit Vaši školu?

Pořádáte významný koncert, výstavu nebo představení? Napište nám, Váš příspěvek rádi uveřejníme v některém z dalších čísel časopisu proZUŠ.

Redakce proZUŠ

Šárka Procházková

telefon: 605 439 432

e-mail: sarka.prochazkova@prozus.cz

Tereza Tobolíková, DiS.

telefon: 777 615 315

e-mail: tereza.tobolikova@prozus.cz

Tiráž: Vydává proZUŠ, redakce@prozus.cz

Redakce: Šárka Procházková, Tereza Tobolíková, DiS.

Vychází: listopad 2014

Uzávěrka příštího čísla: 30. 11. 2014

Časopis proZUŠ je zdarma rozesílán všem základním uměleckým školám v České republice. Je určen k volnému šíření a tisku.